

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 7181/96

בפני: כבוד השופטת ט' שטרסברג-כהן
כבוד השופט י' אנגלרד
כבוד השופט ח' אריאל

המערער: ציון מוחבר

נגד

המשיבה: 1. קופת חולים של ההסתדרות הכללית
2. ד"ר נשקו וינר

ערעור על פסק דין בית המשפט המחוזי
בירושלים מיום 23.7.96 בת.א. 707/94
שניתן על ידי כבוד השופט ע' חבש

תאריך הישיבה: כ"ח בכסלו תשנ"ט (17.12.98)

בשם המערער: עו"ד עמוס גבעון

בשם המשיבה: עו"ד יעקב אבימור

פסק-דין

השופט י' אנגלרד:

ערעור זה מכון נגד פסק דינו של בית המשפט המחוזי - מפי השופט ע' חבש - אשר דחה את תביעתו של המערער בעילה של רשלנות רפואית.

1. תחילה תמצית העובדות הנוגעות לעניין. בשנת 1991 פנה המערער לרופא המשפחה בשל כאבים שחש בגבו. הרופא איבחן אצלו, בהתאם לרישום בנ11/1, גוש שומני בגבו (Lipoma dorsalis) ובשל כך הפנה אותו לרופא כירורג במרפאת קופת החולים. לאחר כחודש ימים פנה המערער למרפאת קופת החולים, ושם טופל בידי כירורג. הכירורג איבחן מורסה (Infected Atheroma - במקור נרשם Ateroma) בגבו של

המערער וביצע בה פתיחה וניקוז (incision + drainage) (לפי הרישום בנ2/ ונ3/). הטיפול במערער כלל גם מתן אנטיביוטיקה ושלוש חבישות של הפצע, עד שהתרפא ונסגר (לפי הרישום בנ2/ ונ3/). בתום הטיפול הזהיר הכירורג את המערער כי העניין עלול לחזור (עדות המערער בפרוטוקול מיום 7.5.95 בעמ' 109).

2. כעבור כארבעה חודשים ממועד הטיפול האחרון, הבחין המערער שוב בגוש בגבו, אולם הוא השהה את פנייתו לטיפול רפואי כחצי שנה. לבסוף, הוא פנה לבית החולים, שם התברר כי הוא סובל ממחלת הסרטן של הרקמות הרכות באיזור הגב. בשל קיומו של גידול ממאיר בגבו בוצעה כריתה (excision) בעלת היקף נרחב, בליווי טיפול קרינתי. כתוצאה מכך נזקק המערער לניתוח להשתלת שתל עור.

3. טענת המערער הייתה כי הן רופא המשפחה, הן רופא הכירורג, הן מעבידתם התרשלו כלפיו. נגד רופא המשפחה נטען כי לא תיאר במידה מספקת את הגוש שאיבחן, תיאור שהיה נדרש בשל אופיו הממאיר של הגוש. כנגד הכירורג הועלתה הטענה כי לא איבחן את האופי הממאיר של הגידול, לא הורה על ביצוע ביופסיה ולא עקב אחר מצבו הרפואי של המערער בתום הטיפול. מעבידתם התרשלה, לטענת המערער, הן בשל אחריותה האישית בכך שלא הנהיגה נוהלי עבודה מתאימים, הן בשל אחריותה השילוחית.

4. בית המשפט המחוזי ניתח בהרחבה רבה את העדויות ואת חוות הדעת של המומחים הרפואיים והגיע למסקנה כי לא הייתה רשלנות אצל אף לא אחד מהגורמים הנזכרים. המערער משיג לפנינו על מסקנות אלה של בית המשפט המחוזי. יצוין, כי מספר גורמים הכבידו על הבירור המשפטי של התביעה הנדונה. ראשית, בנסיבות המקרה הנדון, המומחים הרפואיים, העשויים להיות שייכים לאיבחון החולי, דומים באיותם ובצלילים, אך שונים ביותר במהותם. לקושי הזה מתוסף מנהג הרופאים מימים ימימה לרשום את רישומיהם ב"כתב חרטומים", מנהג המכביד ביותר על פיענוח הרישומים. ואם לא די בכך, הכבדה נוספת מצויה בעריכת הרישומים על דרך הצמצום הקיצוני.

5. אביא כדוגמה לערבוב מונחים את רישומו של רופא המשפחה, שהוא בעל חשיבות רבה במשפט זה. ברישום הרפואי שסימונו הוא נ11/, מצוין - באותיות לועזיות ובכתב יד קשה לקריאה - המונח: "Lipoma dorsalis" (ראה את פיענוח הרישום הזה בעדותו של הרופא בפרוטוקול מיום 14.9.95 בעמ' 39). מונח רפואי זה מצוין גוש שומני שפיר בגבו של החולה. מונח רפואי קרוב הוא Lymphoma, שמשמעותו במקרים רבים גידול ממאיר. ואמנם, בא-כוח המערער בסיכומיו בבית משפט זה מייחס לרופא המשפחה רשלנות בכך שלא תיאר ביתר פירוט את הגוש, וזאת "במיוחד לנוכח החשד לנגע ממאיר - "לימפומה דורסילוס?". והנה, בכך

נתפש בא-כוח המערער לכלל טעות בנוגע למשמעות המונח הרפואי המופיע ברישום, דבר שהביא לטעות גם בייחוס הרשלנות לרופא המשפחה.

6. לאחר שעיינתי בסיכומי בעלי הדין, בחוות הדעת הרפואיות, בעדויותיהם של המומחים הרפואיים ושל העדים האחרים בבית המשפט של דיון, נחה דעתי כי מסקנותיו של בית המשפט המחוזי מבוססות היטב על חומר הראיות וכי אין עילה להתערבותנו. אבחנתו של רופא המשפחה הייתה לגוש שומני שפיר. אבחנה זו לא חייבה תיאורים והסברים נוספים אודות הגוש, וההפנייה לכירורג הייתה בבחינת המשך טיפול נכון בנסיבות העניין. אבחנתו של הכירורג הייתה כי החולה סובל ממורסה שפירה, המצריכה פתיחה וניקוז ולא כריתה של המורסה ושליחתה לבדיקה פתולוגית במעבדה. לא מצאתי בדברי המומחים קביעה כי באבחנות אלה יש משום רשלנות. כמו כן אין בדבריהם קביעה כי על רקע אבחנות אלה הייתה רשלנות כלשהי בטיפול של שני הרופאים במערער. כל המומחים העידו כי כאשר מדובר במורסה, הטיפול הנדרש הוא פתיחה, ניקוז של המוגלה ומעקב עד לריפוי הפצע. אם הפצע נרפא ולא נותר גוש או בליטה, אין צורך בטיפול או בבדיקה נוספים (עדויות של פרופ' רוזנמן - מומחה מטעם המערער - בפרוטוקול מיום 7.5.95 בעמ' 9; עדויות של ד"ר פפר - מומחה מטעם המערער - בפרוטוקול מיום 7.5.95 בעמ' 41-46; עדויות של פרופ' ברנר - מומחה מטעם המשיבים - בפרוטוקול מיום 14.5.95 בעמ' 25-27). יצוין, כי מציאותו של גידול ממאיר בצורה של מורסה היא נדירה ביותר (עדויות של ד"ר לזר בפרוטוקול מיום 19.10.95, בעמ' 11). יתרה מזו, ספק רב אם בעת ניקוז המורסה על ידי הכירורג, הגידול הממאיר כבר היה קיים בגופו של המערער.

אי לכך, יש לדחות את הערעור. בנסיבות העניין, אין צו להוצאות.

ש ו פ ט

השופטת ט' שטרסברג-כהן:

אני מסכימה.

ש ו פ ט ת

השופט ח' אריאל:

אני מסכים.

שופט

הוחלט כאמור בפסק-דין של השופט אנגלרד.

ניתן היום, י"ט באדר תשנ"ט (7.3.99).

שופט

שופט

שופטת

העתק מתאים למקור

שמריהו כהן - מזכיר ראשי

Q04.96071810 /שב